

penetration of the idea of synthesis into public practice. The situations of interprofessional interaction form an integral part of the latest forms of organization of the educational process.

Key words: social sphere, specialist in social sphere, interaction, interprofessional interaction, theoretical training, practical training, professional training, interprofessional interaction of future specialists in the social sphere.

Отримано 20.04.2018

УДК 378.035

Н. І. Рудкевич
natalia.dmiterko@mail.ru

ХАРАКТЕРИСТИКА ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Рудкевич Н. І. Характеристика форм організації позааудиторної роботи зі студентами. У статті здійснено теоретико-методичний аналіз підходів до визначення та класифікації форми організації позааудиторної роботи зі студентами. Деталізовано поняття «соціально-виховне середовище» закладу вищої освіти. Визначено умови ефективності соціально-виховної роботи вищого навчального закладу. Охарактеризовано фактори впливу соціально-виховної роботи закладу вищої освіти на процес соціалізації студента. Здійснено аналіз організації позааудиторної роботи зі студентами як необхідної умови успішного навчально-виховного процесу. Позааудиторна виховна робота зі студентами визначена як чинник реалізації потенціалу студента, побудови внутрішніх і зовнішніх факторів формування його культури. Запропоновано характеристику таких видів позааудиторної роботи як: самостійна позанавчальна діяльність студентів, діяльність по самоорганізації студентської молоді, культурно-дозвіллева діяльність за інтересами, робота з підвищення професійних навичок. Деталізовано характеристику індивідуальної, групової та масової соціально-виховної роботи зі студентами вищого навчального закладу в позааудиторний час. У статті виокремлено основні положення, що визначають ефективність організації позааудиторної роботи зі студентською молоддю. Надано перелік варіантів проведення індивідуальних форм позааудиторної роботи, до яких належить: гра, творче завдання, підготовка презентацій, складання та розв'язування кросвордів, ребусів, продумування і створення плакатів, консультації, інтерв'ювання, колекціонування, робота в електронній мережі Інтернет. Деталізовано можливості

використання таких групових форм позаурочної роботи, до яких належать: конференція, бесіда, дискусія, диспут, «круглий стіл», «усний журнал». Надано детальний перелік масових форм позаурочної роботи зі студентами: квест, свято, концерт, тематичний день, фестиваль. Доведено необхідність взаємодії студентів та кураторів академічних груп, як умови успішної та ефективної поза аудиторної діяльності.

Ключові слова: заклад вищої освіти; соціально-виховна робота; соціально-виховне середовище; позааудиторна робота; навчально-виховна робота; освітнє середовище; організаційна форма роботи; класифікація форм роботи; індивідуальні форми роботи; групові форми роботи; масові форми роботи; академічна група; куратор.

Рудкевич Н. И. Характеристика форм организации внеаудиторной работы со студентами. В статье осуществлен теоретико-методический анализ подходов к определению и классификации формы организации внеаудиторной работы со студентами. Детализировано понятие «социально-воспитательная среда» учреждения высшего образования. Определены условия эффективности социально-воспитательной работы высшего учебного заведения. Охарактеризованы факторы влияния социально-воспитательной работы учреждения высшего образования на процесс социализации студента. Осуществлен анализ организации внеаудиторной работы со студентами как необходимого условия успешного учебно-воспитательного процесса. Внеаудиторная воспитательная работа со студентами определена как фактор реализации потенциала студента, построения внутренних и внешних факторов формирования его культуры. Предложено характеристику таких видов внеаудиторной работы как: самостоятельная внеучебная деятельность студентов, деятельность по самоорганизации студенческой молодежи, культурно-досуговая деятельность по интересам, работа по повышению профессиональных навыков. Детализировано характеристику индивидуальной, групповой и массовой социально-воспитательной работы со студентами высшего учебного заведения в внеаудиторное время. В статье выделены основные положения, определяющие эффективность организации внеаудиторной работы со студенческой молодежью. Дан перечень вариантов проведения индивидуальных форм внеаудиторной работы, к которым относится: игра, творческое задание, подготовка презентаций, составление и решение кроссвордов, ребусов, продумывание и создание плакатов, консультации, интервьюирование, коллекционирование, работа в электронной сети Интернет. Детализировано возможности использования таких групповых форм внеурочной работы, к которым относятся: конференция, беседа, дискусия, диспут, «круглый стол», «устный журнал». Предоставлен детальний перечень массовых форм внеурочной работы со студентами: квест, праздник, концерт, тематический день, фестиваль. Доказана необходимость взаимодействия

242

студентов и кураторов, как условия успешной и эффективной внеаудиторной деятельности.

Ключевые слова: учреждение высшего образования; социально-воспитательная работа; социально-воспитательная среда; внеаудиторная работа; учебно-воспитательная работа; образовательная среда; организационная форма работы; классификация форм работы; индивидуальные формы работы; групповые формы работы; массовые формы работы; академическая группа; куратор.

Постановка проблеми. Сучасне оновлення всіх сфер соціального життя України значною мірою вплинуло на освіту, оскільки перетворення України в розвинену, самостійну й цивілізовану європейську державу неможливе без побудови такої моделі соціально-виховної роботи закладів вищої освіти, яка б забезпечувала цілеспрямоване формування готовності молодого покоління до вирішення завдань соціально-економічного відродження суспільства.

Нині вища освіта є одним із визначальних чинників, відтворення інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури українського народу. Сьогодні, як зазначає В.Кремень, вимагає нової філософії освіти, в якій студент виступатиме соціокультурною індивідуальністю, яка постійно розвиватиметься разом із соціокультурним простором. За цих умов студент виступає результатом і процесом розвитку соціокультурної системи вищого навчального закладу. Тому головною особливістю сучасного педагогічного мислення є не лише прийняття тих чи інших положень та ідей, а насамперед конструювання на їх основі цілісних освітніх моделей, які відображають єдину систему суспільних, психолого-педагогічних поглядів та переконань [4, с.38].

Нині діяльність багатьох вищих навчальних закладів характеризується протиріччями між:

- потребою країни в творчій, ініціативній, незаангажованій (політично та економічно) особистості та недостатньою спрямованістю навчально-виховного середовища вищого навчального закладу на процес формування особистості нового соціального типу;
- історично сформованим абсолютним освітнім ідеалом (всебічно розвиненої особистості) та потребою сучасного суспільства в деталізації обрисів нового освітнього ідеалу – людини з максимальним рівнем розвитку здібностей до саморегуляції та самоосвіти, професійних та загальних компетентностей.

Тому постає нагальна потреба в модернізації соціально-виховної роботи вищого навчального закладу, спрямуванні її на розв'язання проблем сучасного студентства [3, с.38].

Навчально-виховна робота в освітньому середовищі закладів вищої освіти реалізується у процесі виховання, який, за розумінням М. Фіцули, розглядається як сукупність виховних заходів, спрямованих на

формування всебічнорозвиненої особистості [9, с.6]. На думку багатьох дослідників, цей процес передбачає застосування різноманітних форм і методів, прийомів і засобів виховання, постійного виявлення результатів виховних впливів, корекції змісту і методики [9, с.3-5].

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури свідчить, що питання позааудиторної діяльності досліджувались у різних аспектах. Увагу сучасних науковців привернув напрям соціалізації студентської молоді в позанавчальній діяльності (Г. Овчаренко, О. Севаст'янова, Н. Шабаєва, С. Шашенко), проблеми формування соціально значущих якостей особистості (Т. Бурцева), соціальних особистісних смислів (Н. Грищенко) [6]. Позааудиторну роботу розглядають як фактор професійного самовизначення студента (Т. Іванайська), формування й розвитку творчих умінь студентів (О. Медведєва), формування міжособистісних відносин студентів (Н. Руденко), їхніх гуманістичних цінностей (О. Тепла).

Мета статті – охарактеризувати форми організації позааудиторної роботи зі студентами та дослідити стан організації позааудиторної роботи як необхідної умови успішного навчально-виховного процесу.

Виклад основного матеріалу. Залучення студентів до різних видів позааудиторної роботи в навчально-виховному процесі сприяє розвитку інтересу до майбутнього фаху, удосконаленню самостійної роботи, посиленню потреби творчого пошуку, формуванню міцного студентсько-викладацького колективу, оцінюванню власної діяльності та оточуючого колективу.

Ще у 1918 році, виступаючи з лекціями в Київському університеті, Софія Русова зазначала, що навіть найкращий навчальний заклад без позааудиторної освіти не принесе значних корисних наслідків. Адже саме під час позааудиторної роботи «формується інтерес до науки, до правди, координація рухів для найкращого виконання всяких умілостей» [1, с.79].

Ми вважали за доцільне зупинитися на аналізі поняття «соціально-виховне середовище». Більшість авторів розглядають соціально-виховне середовище як ознаку соціального середовища чи сукупність умов життєдіяльності особистості, що цілеспрямовано впливають на її свідомість та поведінку з метою формування певних якостей, переконань, духовно-ціннісних орієнтацій та потреб. Соціально-виховне середовище характеризує конкретний прояв суспільних відносин, який сприяє соціалізації та адаптивності особистості до мінливого середовища, усвідомленню себе людиною, якій близькі та зрозумілі інтереси інших людей, а головні її цінності – загальнолюдські [2, с.50].

Слушною є думки низки науковців з приводу того, що соціально-виховне середовище вищого навчального закладу – це конкретно-історичне середовище, в яке інтегрується соціально-виховний потенціал основних структур простору з метою створення найбільш сприятливих умов для індивідуального розвитку студентів, на яких спрямована

соціально-виховна дія та активізація. Такі умови формуються у ході організованої та свідомої взаємодії, а саме: інтелектуальної, почуттєво-емоційної та вольової.

У соціально-виховному середовищі існують джерела соціально-виховного впливу та його фактори, діяльність, мета якої – соціальне виховання людини [2, с.50].

Узагальнення підходів до характеристик соціально-виховного середовища дозволило нам визначити соціально-виховну роботу вищого навчального закладу як особливий вид діяльності вищих навчальних закладів; спеціально організовану фахівцями діяльність у позанавчальний час для формування у студентів моральних, культурних та професійних цінностей, що історично склалися в процесі становлення принципів та норм поведінки майбутніх фахівців.

Ми здійснили спробу визначити фактори впливу соціально-виховної роботи на особистісний розвиток студента.

Достатньо велика увага в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях приділяється характеристиці основних факторів впливу освітнього середовища вищого навчального закладу. Ми вважаємо, що будь-яка освітня система, що формує особистість лише через інформаційний канал, виключно шляхом усвідомлення, у своїй основі неспроможна забезпечити всебічно-повноцінного розвитку людини.

Тому першим фактором впливу соціально-виховної роботи вищого навчального закладу на особистісний розвиток студента ми визначимо як створення еталонного середовища вищого навчального закладу шляхом активізації системи соціально-виховних впливів на формування особистості студента. Другим фактором впливу соціально-виховної роботи вищого навчального закладу на особистісний розвиток студента є забезпечення конструктивності соціокультурного оточення. Усвідомлюючи, що вищий навчальний заклад за змістом своєї роботи та матеріально-технічним забезпеченням інформаційного впливу на молодь, звичайно, поступається закладам культури та засобам масової інформації, ми вважаємо, що він повинен сьогодні гарантувати випереджаючий рух змісту та форм виховання на досягнення адекватності новітнім культурним, духовним, матеріальним запитам сучасного студентства; спрямування соціально-виховної роботи на протидію негативізму, що нерідко панує в молодіжному середовищі.

Наступним фактором впливу соціально-виховної роботи вищого педагогічного навчального закладу на особистісний розвиток студента є модернізація фахової підготовки засобами позанавчальної виховної роботи. Цілісність особистості майбутнього фахівця, комплексність механізму соціокультурного формування особистості студента, системність освітніх впливів вимагають від сучасного студента освіченості, широти світогляду, готовності до здійснення інформаційної діяльності різного змісту.

Виявлення факторів впливу соціально-виховної роботи вищого навчального закладу на особистісний розвиток студента дозволили нам

визначити умови ефективності соціально-виховної роботи вищого навчального закладу: демократизація та гуманізація педагогічної взаємодії в процесі соціально-виховної роботи; адаптація змісту, форм та методів соціально-виховної роботи до запитів, потреб сучасного студентства; сучасність та актуальність запропонованих форм соціально-виховної роботи; використання сучасних методик та технік соціально-виховної роботи; якісне науково-методичне і матеріально-технічне забезпечення соціально-виховної роботи; високий науково-педагогічний рівень організаторів соціально-виховної роботи; наявність ефективної системи контролю за якістю та результатами соціально-виховної роботи; орієнтація соціально-виховної роботи на особистісний та професійний розвиток студента.

Позааудиторна робота із студентами має чимало переваг у порівнянні із аудиторними, зокрема: не обмежена строго в часі, виключає авторитарне керівництво викладачів, студенти об'єднуються за інтересами, позитивно впливає на міжособистісні відносини учасників, сприяє їх самореалізації, направлена на розширення і поглиблення професійних знань, організацію творчої діяльності тощо. Результат позааудиторної роботи залежить від правильної її організації, яка має вирішальне значення для розвитку самостійності, креативності, конкурентоздатності та інших основоположних рис особистості спеціаліста з вищою освітою.

Організація позааудиторної роботи здійснюється на основі таких принципів [2, с.50]:

1. Позааудиторна робота – це безперервний процес, під час якого відбувається як освіта, так і виховання студентів, який не має фіксованих термінів завершення і який послідовно переходить із однієї стадії в другу;

2. Позааудиторна робота передбачає як самостійний вибір студентів, так і певні зобов'язання, пов'язані з системою навчання (виконання тих чи інших навчально-виховних завдань, проведення наукових досліджень та ін.);

3. Позааудиторна робота виступає одним із факторів формування мотивації навчання. Вона – це не тільки стимулятор навчання, але й результат сприйняття ефективності цього процесу тим, хто навчається;

4. Позааудиторна робота є основою розвитку індивідуальності студента. Вона спрямована на всебічний розвиток особистості, що відбувається лише за умови її залучення в різноманітні види діяльності, дозволяє реалізувати студентам свої нахили, здібності, інтереси;

5. Позааудиторна робота – це важлива складова формування особистості майбутнього спеціаліста, що спрямована на забезпечення її потреб у творчій самостійній діяльності, у професійному самовизначенні, стимулюванні її творчого самовдосконалення;

6. Позааудиторна робота – один з інструментів комунікативної активності, що виражається в міжособистісній взаємодії тих, хто спілкується, дозволяючи більш досконало досліджувати форми і види

індивідуальних дій, що приводять до об'єднання студентів у колектив, встановлення позитивних емоційних контактів.

Залежно від змісту та способу подавання інформації Р.Вайнола у своїх працях виділяє такі форми роботи зі студентами в позааудиторний час: теоретичні, практичні, комбіновані. Відповідно до способу виконання завдань виокремлює усні та письмові форми діяльності, які активно використовуються викладачами в роботі зі студентами в позааудиторний час [3, с.38].

Слушними є погляди Г. Овчаренко [6, с.35-38], яка визначає такі напрями позанавчальної діяльності у вищому навчальному закладі: науково-дослідницька, суспільно-політична, художньо-естетична, трудова, історико-культурна й етнографічна, фізкультурно-спортивна, організаційно-управлінська, що відповідають специфіці стадій соціалізації студентської молоді. Провідне значення в позанавчальній діяльності, на думку дослідниці, має змістовний компонент, оскільки йому властиво змінюватись залежно від традицій ВНЗ та фаху майбутнього спеціаліста.

О. Стоян [8, с.41] пропонує авторську структуру позааудиторної діяльності студентів, у якій виокремлює чотири групи:

- самостійна робота з підвищення професійного рівня (конспектування першоджерел, підготовка до лекцій і семінарів, виконання курсових робіт, читання спеціальної літератури);

- участь у створенні культурних цінностей (суспільна робота, заняття на факультеті суспільних професій, науково-дослідницька діяльність, участь у художній самодіяльності, любительські й творчі заняття);

- засвоєння культурних цінностей (читання художньої, документальної і науково-технічної літератури, періодики, прослуховування музичних записів, перегляд кіно, вистав, концертів, відвідування музеїв, виставок, лекцій, зустрічі з письменниками, артистами, художниками);

- відпочинок і розваги (заняття спортом, зустрічі із друзями, знайомими, родичами, відвідування розважальних закладів, зустрічі з коханою людиною, прогулянки містом, заміські виїзди тощо, настільні ігри, бездіяльний відпочинок, «байдикування»).

Позааудиторна робота вищої школи здійснюється за допомогою різних форм та видів. Прийнято виокремлювати такі форми позааудиторної роботи, як індивідуальні, групові та масові.

Під індивідуальною роботою розуміють самостійну діяльність окремих студентів, спрямовану на самовиховання, на виконання завдань викладача та доручень студентського колективу. Індивідуальними формами позааудиторної роботи О. Кучерява [5, с.79-83] вважає роботу з навчальною, довідниковою, науковою, науково-популярною літературою, складання конспектів; роботу з електронними підручниками та посібниками; роботу в електронній мережі Інтернет; підготовку повідомлень, рефератів, курсових робіт; складання та

виконання завдань; укладання та розв'язування кросвордів, ребусів, створення плакатів тощо. Вважаємо за доцільне відзначити, що ми визначаємо такі індивідуальні форми позааудиторної роботи зі студентами, як: гра; творче завдання; доручення, творча презентація; консультація; інтерв'ювання; колекціонування.

Групова робота охоплює порівняно невелику кількість студентів і сприяє виявленню та розвитку інтересів та творчих здібностей, сприяє поглибленню знань з дисципліни, збагачує інформацією, формує професійно значущі вміння та навички. Групова позааудиторна робота має цільовий характер, тобто припускає наявність певної загальної мети та спільних інтересів. В межах експериментальної роботи нами було використано такі групові форми позааудиторної роботи: конференція, бесіда, дискусія, диспут, «круглий стіл», «усний журнал».

Масові форми роботи належать до числа найпоширеніших у закладах вищої освіти. Вони дуже різноманітні, і, порівняно з іншими формами позааудиторної роботи, мають перевагу в тому, що розраховані на одночасне охоплення великої кількості студентської молоді. Формам масової позааудиторної роботи властиві такі особливості, як яскравість, урочистість, великий емоційний вплив. Ці форми в основному мають як пізнавальну, так і розважальну спрямованість і мають широкі можливості для активізації діяльності студентів. До масових форм позааудиторної роботи ми зарахували: квест, свято, концерт, тематичний день, фестиваль.

Для нас було важливим зупинитися на таких видах позааудиторної роботи, що, на нашу думку, забезпечують ефективність процесу соціалізації студентів. Відповідно ці форми позааудиторної роботи повинні мати такі характеристики: інформативність та змістовність, які сприяють реалізації практичних та загальноосвітніх цілей позааудиторної роботи; комунікативна спрямованість: усі види позааудиторної роботи повинні забезпечувати користування різними засобами одержання і передачі інформації в типових природних ситуаціях спілкування; ситуативність: переважна більшість видів позааудиторної роботи повинна включати низку ситуацій, які є предметним фоном і стимулом до цілеспрямованих вчинків; орієнтація завдань на підвищення активності студентів; емоційність форм і способів реалізації, що сприяє підвищенню інтересу студентів до діяльності.

Варто зауважити, що куратор виступає важливим суб'єктом оптимізації соціально-виховної роботи зі студентами. Від кураторів та викладачів, взаємодії їх зі студентським активом залежать інтенсивність та якість позааудиторної роботи. Куратором може бути тільки досвідчена людина, яка своїм авторитетом та досвідом може впливати на студентів. Важливий елемент позааудиторної роботи – взаємодія викладачів і студентів щодо вдосконалення навчально-виховного процесу, організації дозвілля, планування наукової роботи [10, с.12-41].

Висновки. Отже, позааудиторна діяльність за визначеними напрямками сприяла саморозвитку й самореалізації студентів, поглибленню уявлення про себе як про особистість і професіонала, оскільки передбачала добровільний вибір студентом певного виду такої діяльності, який ґрунтується на особистісно значущих мотивах, активності студентської молоді, ініціативності, самостійності та творчості, відповідальності, рефлексивній діяльності, інтерактивній взаємодії викладача і студента.

Вважаємо, що подальших досліджень потребує питання розширення форм організації позааудиторної діяльності студентів в умовах навчання в закладах вищої освіти, а також модернізація змісту виховної роботи зі студентською молоддю.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2-х кн. – Книга 2 : Особистісно-орієнтований підхід : науково-практичні засади [Текст] / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Бондаренко З.П. Модель організації волонтерської роботи в умовах вищого навчального закладу [Текст] / З. П. Бондаренко // Соціальна педагогіка : теорія та практика. – 2007. – № 4. – С. 50-59.
3. Вайнола Р.Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика. Навчальний посібник/ За ред проф. С.О.Сисоєвої – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. – 188 с.
4. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації : факти, роздуми, перспективи / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2003. – 216 с.
5. Кучерява О. Ю. Форми та види позааудиторної роботи з математики в педагогічному університеті [Текст] / О.Ю. Кучерява // Didactics of mathematics : Problems and Investigations. – 2009. – № 31. – С. 79-83.
6. Овчаренко Г. Е. Позанавчальна діяльність студентів у вищих навчальних закладах : сутнісні характеристики, структура та особливості [Текст] / Г. Е.Овчаренко // Освіта Донбасу. – 2008. –№ 5-6 (130-131). – С. 35-38.
7. Скрипник Н.С. Позааудиторна діяльність студентів вищих навчальних закладів : сутність, структура й особливості [Текст] / Н. С. Скрипник // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2012. – Вип. 27 (80). – С. 566-571.
8. Стоян А. Н. Организация досуга студенческой молодежи [Текст] / А. Н. Стоян. – К. : Вища школа, 1984. – 41 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи [Текст] : навчальний посібник / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.
10. Шашенко С. В. Соціальне становлення студентської молоді у позааудиторний час у вищих навчальних закладах : автореф. Дис. На

здобуття наук. Ступеня канд. Пед. Наук [Рукопис] / Шашенко С. В. – К., 2004. – 24 с.

Spisok vikoristanih dzherel

1. Beh I. D. Vihovannja osobistosti : u 2-h kn. – Kniga 2 : Osobistisno-orientovaniy pidhid : naukovo-praktichni zasadi [Tekst] / I. D. Beh. – K. : Libid', 2003. – 344 s.

2. Bondarenko Z.P. Model' organizacii volonters'koï roboti v umovah vishhogo navchal'nogo zakladu [Tekst] / Z. P. Bondarenko // Social'na pedagogika : teorija ta praktika. – 2007. – № 4. – S. 50-59.

3. Vajnola R.H. Tehnologizacija social'no-pedagogichnoï roboti: teorija ta praktika. Navchal'nij posibnik/ Za red prof. S.O.Sisoevoi – K.: NPU imeni M.P.Dragomanova, 2008. – 188 s.

4. Kremen' V. G. Osvita i nauka Ukraïni: shljahi modernizacii : fakti, rozdumi, perspektivi / V. G. Kremen'. – K. : Gramota, 2003. – 216 s.

5. Kucherjava O. Ju. Formi ta vidi pozaauditornoï roboti z matematiki v pedagogichnomu universiteti [Tekst] / O.Ju. Kucherjava // Didactics of mathematics : Problems and Investigations. – 2009. – № 31. – S. 79-83.

6. Ovcharenko G. E. Pozanavchal'na dijial'nist' studentiv u vishhij navchal'nih zakladah : sutnisni karakteristiki, struktura ta osoblivosti [Tekst] / G. E. Ovcharenko // Osvita Donbasu. – 2008. – № 5-6 (130-131). – S. 35-38.

7. Skripnik N.S. Pozaauditorna dijial'nist' studentiv vishhij navchal'nih zakladiv : sutnist', struktura j osoblivosti [Tekst] / N. S. Skripnik // Pedagogika formuvannja tvorchoï osobistosti u vishhij i zagal'noosvitnij shkolah. – 2012. – Vip. 27 (80). – S. 566-571.

8. Stojan A. N. Organizacija dosuga studencheskoj molodezhi [Tekst] / A. N. Stojan. – K. : Vishha shkola, 1984. – 41 s.

9. Ficula M. M. Pedagogika vishhoï shkoli [Tekst] : navchal'nij posibnik / M. M. Ficula. – K. : Akademvidav, 2006. – 352 s.

10. Shashenko S. V. Social'ne stanovlennja students'koï molodi u pozaauditornij chas u vishhij navchal'nih zakladah : avtoref. Dis. Na zdobuttja nauk. Stupenja kand. Ped. Nauk [Rukopis] / Shashenko S. V. – K., 2004. – 24 s.

Rudkevich N. I. Characteristics of the forms of non-auditing work with students. The article deals with theoretical and methodological analysis of approaches to the definition and classification of the form of non-auditing work with students. The concept of «social and educational environment» of higher education institution is detailed. The conditions of the effectiveness of social and educational work of the higher educational institution are determined. Characterized by the fact of the influence of the social work of the institution of higher education on the process of socialization of the student. The analysis of the organization of non-auditing work with students as a necessary condition for successful educational process is analyzed. Non-audited educational work with students is defined as a factor in the implementation of the student's potential, the construction of internal and external factors in the formation of his culture. The characteristic of such kinds of non-auditing work as: independent extracurricular activity of

students, activity on self-organization of student youth, cultural-leisure activity on interests, work on improvement of professional skills is offered. The characteristics of individual, group and mass socio-educational work with students of higher educational institutions in extra-curricular time are detailed. The article outlines the main provisions defining the effectiveness of organizing non-auditing work with student youth. The list of variants of individual forms of non-auditing work is given, which includes: game, creative task, preparation of presentations, drafting and solving crossword puzzles, rebus, thinking and creating posters, consulting, interviewing, collecting, work in the electronic Internet. The possibilities of using such group forms of extra-curricular work, which include: a conference, a conversation, a discussion, a discussion, a round table, an oral journal, are detailed. A detailed list of mass forms of extra-curricular work with students is given: quest, holiday, concert, theme day, festival. The necessity of interaction between students and curators of academic groups as a condition of successful and effective outside of classroom activity is proved.

Key words: institution of higher education; social work; social and educational environment; extracurricular work; educational work; educational environment; organizational form of work; classification of forms of work; individual forms of work; group forms of work; mass forms of work; academic group; team leader.

Отримано 13.03.2018

УДК 364-78:314.151.3-054.7

Станислав Букальски
stbuk1@wp.pl

СОЦИАЛЬНАЯ РАБОТА С МИГРАНТАМИ КАК ОДИН ИЗ СОВРЕМЕННЫХ ВЫЗОВОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ИНСТИТУТОВ И КОСТЕЛА

Станислав Букальски. Социальная работа с мигрантами как один из современных вызовов государственных институтов и костела. Католический костел начинает душпастьрскую работу в новом измерении, которая в нынешнее время должна учитывать многокультурный характер общества. Он должен быть открыт для разных групп иностранцев, которые приезжают в поисках работы или являются политическими беженцами со своей родины. Приходы, принимающие иммигрантов, должны искать такие способы пастырского влияния, чтоб эффективно отреагировать на их религиозную потребность. Это новый пастырский вызов, особенно для священников, которые ищут новые формы работы, открытые на ожидания со стороны